

Tallinna Aleksandri Gümnaasiumi raamatukogu

Eesti esimene vene õppekeele klassikaline poeglastegümnaasium Tallinna Aleksandri Gümnaasium asutati 31.05.1871. Asutaja ja esimene direktor oli riiginõunik J. Hüber von Greifenfels (?–1896).

1871. aastal ostis riik koolile kaupmees ja tööstur Christian Abraham Rotermanni 1848–1850 ehitatud Tallinna esimese kaubanduskeskuse hoone, praegu Viru väljak 2, mis kohandati kooliks. Venemaa keisri Aleksander II valitsemisajal asutatud ja tema nime kandev kool alustas seal õppetegevust 20.01.1872.

Kooli asutamisest peale arendati pea- (fundamentaal-) ja õpperaamatukogu. Kui viimasesse võeti vaid õppekirjandust, siis õpetajatele ja vanemate klasside õpilastele mõeldud pearaamatukokku komplekteeriti teaduslikumat laadi kirjandust. Hangiti ka vanaraamatuid. 1884. aastal osteti 100 rubla eest insener-polkovnik Bolšakovi raamatukogu, mis sisaldas ka 18. sajandist pärit haruldusi, näiteks Ivan Golikovi 12-köiteline teos Peeter Suurest „Деяния Петра Великаго” (Москва, 1788–1789).

Raamatukogu täienes ka õpilaste ja õpetajate annetuste varal. Gümnaasiumi direktori Stepan Rožankovski nimetempli leiame 1790. aastal Pariisis ilmunud luksusväljaandest.

1873. aastal oli raamatukogus 590 köidet, 25 aastat hiljem juba 9196.

Raamatukoguhoidjatena on töötanud gümnaasiumi õpetajad Mark Zalem, Grigori Bukovitski, Nikolai Korabljov, Zahhari Hodzitski jt.

1917. aasta oktoobri algul evakueeriti suur osa koolist Venemaale, koos õpetajate, õpilaste, kantselei, inventari ja väärtuslike raamatutega. Kohalejäänud osa liideti tollal Tallinna linna poeglastegümnaasiumi nime kandva kooliga (Tallinna gümnaasium). Viimase põõningule koguti kokku evakueerimisel mahajäänud raamatud, kuid osa kanti siiski laiali.

1940. aastatel anti raamatud üle Tallinna Keskraamatukogule, kust need 1950. aastate alguses koos Keskraamatukogule kuulunud vanema kirjavaraga Eesti NSV Riiklikku Avalikku Raamatukokku, praegusesse Eesti Rahvusraamatukokku toodi.